

Keuzedeel mbo

Basis meubelrestauratie

Code

K1322

Ontwikkeld door: SBB in samenwerking met Hout- en Meubileringscollege
Penvoerder: Sectorkamer techniek en gebouwde omgeving

1. Algemene informatie

D1: Basis meubelrestauratie

Studielast

240

Beroepsvereisten

Nee

Certificaten

Nee

Ontwikkeld voor kwalificatie(s)

Zie bijlage op www.s-bb.nl/kwalificatiedossiers

Toelichting

Oude of antieke meubelen zijn meestal gebruiksvoorwerpen en daardoor onderhevig aan slijtage en gebruiksschade. Veel oude of antieke meubelen hebben schade opgelopen, zoals krimp-, water- of brandschade, wat heeft geleid tot scheuren of kromtrekken van onderdelen. De afwerking heeft onder invloed van zonlicht te lijden. Dit uit zich in vergeelde of uitgedroogde afwerkingslagen. Uitgangspunt bij meubelrestauratie is dat de cultuur-historische waarde en daarmee de originaliteit van de oude of antieke meubelen bewaard blijft. Bij het restaureren worden materialen en vaardigheden toegepast die passen bij de historie van het meubel.

Relevantie van het keuzedeel

Dit keuzedeel sluit aan bij de vraag om vakoverstijgende technieken ten behoeve van particuliere meubelrestauratie vanuit verschillende beroepen, zoals meubelmaker, interieuradviseur, meubelstoffeerder of pianotechnicus. Met dit keuzedeel kan de beginnend beroepsbeoefenaar een eenvoudige restauratie uitvoeren en daarmee de klant een totaalpakket bieden. De beginnend beroepsbeoefenaar krijgt inzicht in de kennis betreffende meubelrestauratie. Hij/zij kan zich zo beter onderscheiden op de arbeidsmarkt.

Beschrijving van het keuzedeel

In dit keuzedeel komen de historische technieken en -materialen van het ambachtelijk meubelrestaureren aan bod. Oude of antieke meubelstukken worden constructief en esthetisch gerestaureerd. De inhoud van dit keuzedeel betreft de theorie en toepassing van verschillende technieken, zoals werken met warme lijm, fineren met de plakhamer, historische constructieschade herstellen en het toepassen van klassieke oppervlakte-afwerkingen, zoals afwerkklagen (gedeeltelijk) verwijderen, op kleur brengen en het aanbrengen van olie, strijpolitoer of waslagen. De beginnend beroepsbeoefenaar restaureert een klein meubel met constructieschade en afwerkschade.

Branchevereisten

Nee

Aard van keuzedeel

Verbredend

2. Uitwerking

D1-K1: Restaureert oude of antieke meubelen

Complexiteit

Het veld van meubelrestauratie is complex. Objecten, omstandigheden en betrokkenen wisselen voortdurend. Een deel van het uitvoerend werk is routinematig, maar er kan nooit zomaar gestart worden aan een opdracht. "Twijfel" over het object en wat te doen is het startpunt. Complicerende aspecten zijn de materiaal- en productkennis, kennis van procedures en methoden en de diversiteit aan kleine meubelstukken. Het restauratiewerk heeft een hoog afbreukrisico.

De beginnend beroepsbeoefenaar krijgt een verzoek tot het restaureren van een klein meubel. De informatie die de beginnend beroepsbeoefenaar voor restauratiewerk nodig heeft, wordt per situatie met hem/haar besproken. De beginnend beroepsbeoefenaar analyseert het meubel en bepaalt welke werkzaamheden en materialen er nodig zijn. Hij/zij restaureert (onder begeleiding) kleine oude of antieke meubels, rondt de reparatie af en levert het meubel op aan de klant, leidinggevende of opdrachtgever. De beginnend beroepsbeoefenaar kent hierbij de grenzen van zijn/haar eigen kennis en kunde en weet wanneer hij/zij om advies of hulp moet vragen.

Verantwoordelijkheid en zelfstandigheid

De informatie die de beginnend beroepsbeoefenaar voor restauratiewerk nodig heeft, wordt per situatie met hem besproken. Hij past (onder begeleiding) restauratie- en conservatietechnieken toe. Binnen instructies en procedures maakt hij keuzes ten aanzien van werkwijze en werkvolgorde. Hij is verantwoordelijk voor de eigen werkzaamheden en heeft oog voor de consequenties daarvan voor het object. Hij is verantwoordelijk voor de productiviteit en controleert de kwaliteit van zijn/haar eigen werk. Bij twijfel of wanneer hij/zij problemen signaleert, die zijn/haar mogelijkheden of bevoegdheden te boven gaan, waarschuwt hij/zij zijn/haar opdrachtgever, leidinggevende of de klant.

Vakkennis en vaardigheden

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- - bezit kennis van de kennis, kunde, rol en verantwoordelijkheid van verschillende beroepsbeoefenaren relevant voor het vakgebied
- - bezit kennis van technische en cultuurhistorische kenmerken van kleine oude of antieke meubelen
- - bezit kennis van traditionele en synthetische materialen voor het restaureren van kleine oude of antieke meubelen zoals dierlijke lijmen en niet-reversibele lijmen, hout, wasproducten zoals zuivere bijenwas, olieproducten, lijmen en fineer
- - bezit kennis van en kan technieken toepassen die toegepast worden bij het op een verantwoorde wijze meubels demonteren voor restauratie, meubel reinigen, verbindingen herstellen, breuken restaureren, ontbrekende onderdelen bijmaken, op kleur brengen, was of lak verwijderen, afwerken
- - bezit kennis van handgereedschappen voor het restaureren van oude of antieke meubelen zoals snijwerkmessen, schraapstalen, staalwol en schuurpapier
- - bezit kennis van alle voorkomende normen over kwaliteit, arbo, milieu en bedrijfsprocedures bij het voorbereiden uitvoeren en afronden van zijn werkzaamheden. Houdt rekening met ethische code en gebruikt de juiste persoonlijke beschermingsmiddelen
- - bezit kennis van de ethische code

- - kan persoonlijke beschermingsmiddelen toepassen
- - kan (hand)gereedschappen toepassen voor het restaureren van oude of antieke meubelen, zoals snijwerkmessen, schraapstalen, staalwol en schuurpapier
- - kan procedures en voorschriften die gelden bij het restaureren van oude of antieke meubelen opvolgen, bewaken en verantwoorden
- - kan samenwerken en overleggen met collega's en leidinggevendenden bij het restaureren van oude of antieke meubelen
- - kan met opdrachtgevers/leidinggevendenden/klanten communiceren

D1-K1-W1: Restaureren van een klein meubel voorbereiden

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar bespreekt met de klant, opdrachtgever of leidinggevende verschillende restauratiemogelijkheden en maakt een restauratieplan. Hij/zij controleert de juistheid van de gegevens van de opdracht. De beginnend beroepsbeoefenaar kiest technieken die nodig zijn voor de opdracht en hij/zij maakt zo nodig tekeningen. Hij/zij stelt vast welke materialen, machines, (hand)gereedschappen en hulpmiddelen gebruikt moeten worden. De beginnend beroepsbeoefenaar berekent de benodigde hoeveelheid materialen. Hij/zij stelt de methode van werken vast en onderzoekt indien nodig alternatieven.

D1-K1-W1: Restaureren van een klein meubel voorbereiden

Resultaat

Benodigde materialen, middelen en werkmethode zijn aan de hand van de gecontroleerde werkopdracht vastgesteld.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- luistert actief naar zijn/haar leidinggevende en stelt uit eigen beweging vragen als iets niet duidelijk is;
- neemt de werkopdracht en de productiegegevens nauwkeurig door;
- controleert de gegevens in de werkopdracht nauwkeurig op fouten;
- stelt de methode van werken op basis van juiste analyses vast.

De onderliggende competenties zijn: Samenwerken en overleggen, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Analyseren

D1-K1-W2: Materialen en gereedschappen selecteren, controleren en transporteren

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar selecteert en verzamelt de benodigde materialen en gereedschappen en controleert of deze voldoen aan de gestelde kwaliteitsnormen. Ook controleert hij/zij de werking en veiligheid van de benodigde gereedschappen. Hij/zij transporteert de verzamelde materialen, machines, gereedschappen en hulpmiddelen naar de werkplek en zet deze klaar voor gebruik.

Resultaat

De benodigde materialen en middelen zijn op de werkplek beschikbaar voor uitvoering van de opdracht.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- laadt en transporteert materialen en middelen accuraat, vakkundig en schadevrij;
- controleert materialen en middelen op de juiste aspecten;
- gebruikt hulpmiddelen voor de controle van materialen en middelen doeltreffend en efficiënt.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten

D1-K1-W3: Voert restauratiewerkzaamheden aan klein meubel uit

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar voert restauratiewerkzaamheden uit aan kleine oude of antieke meubelen en werkt deze af. Daarbij demonteert hij/zij het meubel of object, reinigt, herstelt verbindingen, restaureert breuken, maakt ontbrekende onderdelen bij, brengt op kleur, verwijdert was of lak en werkt het meubel of object af. Hij/zij werkt hierbij met machines en (hand)gereedschappen zoals snijwerkmessen, schraapstalen, staalwol en schuurpapier. De beginnend beroepsbeoefenaar werkt volgens procedures en voorschriften die gelden bij het restaureren van kleine oude of antieke meubelen. Hij/zij signaleert en registreert complicaties en/of extra gebreken vooraf en/of tijdens de werkzaamheden. Hij/zij meldt zijn/haar bevindingen bij zijn/haar opdrachtgever, leidinggevende of klant en overlegt eventueel over de gevolgen (onder andere de extra kosten) van deze complicatie. De beginnend beroepsbeoefenaar controleert of het werk voldoet aan de wens van de opdrachtgever, leidinggevende of klant.

Resultaat

Het kleine oude of antieke meubel is gerestaureerd volgens opdracht. Eventuele complicaties zijn overlegd met de opdrachtgever, leidinggevende of klant.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- toont de voor het vak essentiële specifieke handvaardigheden;
- voert bewerkingen met (hand)gereedschappen vakkundig en accuraat uit;

D1-K1-W3: Voert restauratiewerkzaamheden aan klein meubel uit

- gebruikt (hand)gereedschappen doeltreffend en efficiënt;
- controleert vakkundig en accuraat of zijn/haar werk voldoet aan de eisen;
- registreert nauwkeurig eventuele complicaties.

De onderliggende competenties zijn: Formuleren en rapporteren, Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten, Kwaliteit leveren

D1-K1-W4: Werkopdracht afronden

Omschrijving

De beginnend beroepsbeoefenaar ruimt zijn/haar werkplek op en zorgt dat deze netjes achtergelaten wordt. Hij/zij sorteert de restmaterialen en afval en slaat deze op. De beginnend beroepsbeoefenaar neemt het stof en vuil af van materialen en gereedschappen. Hij/zij controleert of de gebruikte (hand)gereedschappen nog goed functioneren en meldt eventuele gebreken bij zijn/haar leidinggevende. Hij/zij bergt de (hand)gereedschappen en restmaterialen op.

Resultaat

De werkplek is netjes achtergelaten. (Hand)gereedschappen en restmaterialen zijn volgens afspraken opgeborgen.

Gedrag

De beginnend beroepsbeoefenaar:

- maakt (hand)gereedschappen vakkundig en accuraat schoon;
- bergt (hand)gereedschappen en restmaterialen netjes en veilig op.

De onderliggende competenties zijn: Vakdeskundigheid toepassen, Materialen en middelen inzetten